

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0823U102033

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 27-12-2023

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: №4-А від 21.03.2024 р.

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Семенова Олена Юріївна

2. Olena Y. Semenova

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 011

Назва наукової спеціальності: Освітні, педагогічні науки

Галузь / галузі знань: освіта

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Освітні, педагогічні науки

Дата захисту: 05-03-2024

Спеціальність за освітою: Мова та література (англійська). Викладач англійської мови та літератури

Місце роботи здобувача: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Код за ЄДРПОУ: 02071091

Місцезнаходження: вул. Дворянська, буд. 2, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): 4305

Повне найменування юридичної особи: Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка

Код за ЄДРПОУ: 02125415

Місцезнаходження: вул. Шевченка, буд. 1, Кропивницький, Кропивницький р-н., 25006, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка

Код за ЄДРПОУ: 02125415

Місцезнаходження: вул. Шевченка, буд. 1, Кропивницький, Кропивницький р-н., 25006, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 14.35

Тема дисертації:

1. Андрагогічний підхід у підготовці здобувачів вищої освіти
2. The Andragogical Approach to Training of Students at Higher Educational Institutions

Реферат:

1. У дисертації вперше системно досліджено й теоретично обґрунтовано проблему інтеграції андрагогічного підходу у підготовку здобувачів вищої освіти в умовах переходу на структуровані освітні програми; запропоновано практичне розв'язання означеної проблеми, що полягає в обґрунтуванні моделі модернізації підготовки здобувачів вищої освіти на засадах андрагогічного підходу в напрямку формування в них андрагогічної культури та експериментальній перевірці впливу визначених андрагогічних умов на рівень її сформованості. Актуальність теми дослідження зумовлена необхідністю модернізації підготовки здобувачів вищої освіти на підставі її подальшої гуманізації, персоналізації, інформатизації та інноватизації відповідно сучасних вимог розвитку інформаційного суспільства, зокрема потребою формування нового покоління викладачів, здатних до проектування, методичного забезпечення й практичної реалізації андрагогічних моделей навчання, які спрямовані на забезпечення більш комфортних умов для набуття загальних і фахових

компетентностей випускників та задоволення їхніх всезростаючих освітніх та професійних потреб як провідних суб'єктів особистісно-професійного розвитку. Доцільність розробки досліджуваної проблеми зумовлюється необхідністю подолання суперечностей, які мають місце у сфері підготовки здобувачів вищої освіти: між необхідністю утвердження андрагогічного підходу в освітньому процесі сучасної вищої школи, зорієнтованої на загальноєвропейські цінності студентоцентрованого навчання, та недостатньою розробленістю його теоретико-методичних засад і способів практичної реалізації; між необхідністю більш ґрунтовної персоналізації навчання здобувачів другого – магістерського та третього – освітньо-наукового рівнів вищої освіти та неналежним рівнем врахування їхніх когнітивних, індивідуальних, соціально-психологічних та вікових особливостей як дорослих, автономних та незалежних суб'єктів освітньо-наукового середовища сучасного закладу вищої освіти; між потребою закладів вищої освіти у застосуванні інноваційних – андрагогічних моделей навчання здобувачів та недооцінкою значущості підготовки особливого складу викладачів – андрагогів як суб'єктів специфічної – андрагогічної діяльності та носіїв відповідної – андрагогічної культури. У дисертаційному дослідженні розкрито авторське тлумачення андрагогічного підходу як різновиду антропоцентричної парадигми, яка базується на гармонійному поєднанні гуманістичності (через створення дружньої, неформальної морально-психологічної атмосфери, заснованої на довірі, взаємній повазі, сумісній роботі при підтримці й відповідальності всіх учасників освітньої діяльності) та технологічності (шляхом інтенсивного використання новітніх засобів навчання, найсучасніших інформаційно-комунікативних, цифрових, інтерактивних, мультимедійних технологій). Визначено, що андрагогічний підхід – це різновид та специфічна складова антропоцентричної парадигми, яка визнає доцільність та необхідність освіти впродовж життя, спрямовуючи зусилля організаторів навчання дорослих під час реалізації форм формальної, неформальної та інформальної освіти на стимулювання їхньої пізнавальної активності, мотивації до особистісно-професійного зростання та успішної побудови кар'єри шляхом більш інтенсивного залучення до ситуацій рефлексивного аналізу власної траєкторії саморозвитку та міри реалізованості набутих компетентностей й здібностей, своєчасної корекції інтелектуальних, освітніх та життєвих потреб з огляду на набутий індивідуальний досвід, трансформації професійних інтересів в напрямку привласнення ознак соціально мобільної та конкурентоспроможної особистості. Під модернізацією підготовки здобувачів вищої освіти на засадах андрагогічного підходу розуміється процес її позитивних змін в напрямку вдосконалення та підвищення ефективності на підставі оновлення концептуальних засад (визнання й врахування властивостей здобувачів як дорослих особистостей) та змісту; оздоровлення морально-психологічного клімату (відмови від авторитаризму, домінування) й гуманізації освітньо-наукового середовища згідно андрагогічних принципів; трансформації суб'єкт-об'єктних відносин у варіативні форми суб'єкт-суб'єктної (партнерської, фасилітативної, творчої) взаємодії; більш інтенсивного використання провідних методів, форм і технологій інноваційного навчання (зокрема, діалогічного, інтерактивного, контекстного, проблемно-евристичного, ситуативного, змішаного, дистанційного), які більшою мірою задовольняють освітні потреби та професійні інтереси, а також враховують індивідуальний досвід та потенційні можливості дорослих.

2. In this thesis work it has been for the first time that an attempt has been made to conduct a systemic research and theoretically substantiate the issue of integration of the andragogical approach into the process of training of students at higher educational institutions under conditions of transition onto certain well-structured educational programs; we have also suggested therein a practical solution of the above-mentioned issue which boils down to the substantiation of the model of modernization of training of students at higher educational institutions on the basis of the andragogical approach in the direction of formation of their andragogical culture and also the experimental verification of the impact of the defined andragogical conditions at the phase of its formation. The topicality of the theme of our research has been determined by the necessity of modernization of training of students at higher educational institutions on the basis of its further humanization, personalization, data enrichment and introduction of innovations in conformity with the up-to-date conditions of development of the data-focused society, in particular, reflecting the need for formation of a new generation of teachers who would be capable of planning, designing, methodically maintaining and implementing the andragogical models of

teaching which are focused on ensuring more favorable conditions for the acquisition of the general and professional competencies of university or college graduates as well as meeting their increasingly evolving educational and professional needs as being the leading actors of their own personal-professional growth and development. The need for researching the issue in question boils down to the necessity of overcoming certain controversies which take place in the sphere of training of students at higher educational institutions: thus balancing between the need for establishment of the andragogical approach within the educational process at contemporary colleges or universities which are largely focused on acquisition and implementation of basic European values as well as on the student-centered education – and its yet under-developed theoretical-methodical fundamentals and ways of its practical implementation; between the necessity in a more advanced personalization in educating the students of the 2nd (Master's degree) and 3rd (educational-scientific) levels of higher education – and the insufficient level of consideration of the students' cognitive, individual, social-psychological and age-based peculiarities as of adult individuals, being fully autonomous and independent actors of the educational-scientific environment at contemporary higher educational institutions; between the shortage of colleges and universities in implementation of the innovational andragogical models of education of students and the under-estimation of the significance of training of a special type of teachers-andragogues that are believed to be both actors of a specific andragogical activity and carriers of a particular andragogical culture. In this thesis work we have managed to ascertain that the andragogical approach being a type of the anthropocentric paradigm which is based on a harmonious fusion of humanism (through ensuring a friendly and informal moral-psychological atmosphere based on mutual trust and respect as well as on joined activity, support and accountability of all participants of the educational activity) and the technological awareness (enforced through extensive utilization of both the most up-to-date educational techniques and the most advanced data-sharing, interactive, digital and multimedia technologies). It has also been ascertained that the andragogical approach is a certain type and a specific component of the anthropocentric paradigm which tends to recognize the need in one's lifelong education by concentrating the efforts of the organizers of the educational process of adult students during implementation of both the formal and the informal types of education based on the stimulation of students' cognitive activities, the motivation for the personal professional growth as well as the successful career building by means of a more intensive involvement in situations of the reflexive analysis of a personal self-development path and the degree of realization of the acquired competencies and aptitudes, the timely correction of one's own intellectual, educational and general life-related needs from the point of view of the personal experience acquired, the transformation of the professional interests in the direction of gaining particular traits which are to be possessed by a socially mobile and competitive individual.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Семенова Олена. Андрагогічна компетентність як необхідний складник професіоналізму науково-педагогічного персоналу закладу вищої освіти. Актуальні питання гуманітарних наук: Міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. 2020. Вип. 33. С. 307–313. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863.2/33.215893>
- Семенова О.Ю. Професіоналізація особистості й функцій науково-педагогічної діяльності сучасного викладача в контексті андрагогічної парадигми. Вісник Запорізького національного університету.

Педагогічні науки. 2020. №1 (34). С. 29–35. DOI: <https://doi.org/10.26661/2522-4360-2020-1-04>

- Семенова О.Ю. Характеристика андрогогічної моделі організації професійної підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти. *Інноваційна педагогіка*. 2020. Вип. 27. С. 159–164. DOI: <https://doi.org/10.32843/2663-6085/2020/27.32>
- Семенова О.Ю. Перехід на структуровані освітньо-наукові програми як чинник інтеграції андрогогічного підходу у підготовці здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи*. 2020. Вип. 74. С. 132–137. DOI: <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2020.74.29>
- Семенова О.Ю. Результати експерименту з упровадження андрагогічного підходу в процес професійної підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти. *Вісник Запорізького національного університету*. 18 Педагогічні науки. 2020. №2 (35). С. 135–141. DOI: <https://doi.org/10.26661/2522-4360-2020-2-21>
- Semenova Olena. Modern Information technologies in the Organization of Educational Work in Secondary Institutions of Great Britain / Valentyna Shvydenko, Daria Korovii, Anna Duchenko, Olena Semenova, Valentyna Koval, Yana Lukatska. *International Journal of Computer Science and Network Security*. 2022. Vol. 22. S. 358–366. Web of Science (ESCI): <https://doi.org/10.22937/IJCSNS.2022.22.1.50>
- Семенова Олена. Європейська освітньо-наукова інтеграція як визначальний чинник актуалізації проблеми підготовки здобувачів вищої освіти на засадах андрагогічного підходу. *Edukacja Doroslychw XXI Wieku: monographie /Redakcja naukowa Dr hab. Elżbieta Jaszczyszyn. Siedlice: Uniwersytet w Białymstoku, Wydział Nauk o Edukacji*. 2020. S. 299–313. URL: https://fileview.fwdcdn.com/?url=https://mail.ukr.net/api/public/file_view/list%3Ftoken%3DMjjo4QUdA3BTmlndwCfpAOHJr8WrZFE6aHInaGre_qPSm7ddvFkX3XBGd42XfeRb4LFvj4Pjhhd3-_Z4Lw:A5qYnLyEC4wch2rs%26r%3D1676456520778&default_mode=view&lang=ru#start=0
- Семенова О.Ю. Іншомовна освіта дорослих в зарубіжних країнах. Чинники актуалізації проблеми освіти дорослих в Україні та світі в умовах розвитку інформаційного суспільства: збірник матеріалів 74-ї науково-практичної конференції викладачів ОНУ імені І.І. Мечникова за здобувачів вищої освіти рівня магістр 011 «Освітні, педагогічні науки» / під ред. проф. О.С. Цокур. Одеса, 2019. С. 46–49.
- Семенова О.Ю. Щодо актуалізації проблеми андрагогічного підходу в системі університетської іншомовної освіти. *Issues of modern philology in the context of the interaction of languages and cultures*. 19 International scientific and practical conference (Venice, 27–28 December 2019). Venice, 2019. S. 197–201.
- Семенова О.Ю. Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії як андрагогічний процес. *Освіта дорослих в Україні та світі: матеріали Міжн. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 2 жовтня 2020 р.)* / за ред. проф. Голубенко Л.М., проф. Цокур О.С. Одеса: ФОП Бондаренко М.О., 2020. С. 139–142.
- Семенова О.Ю. Психологічні умови впровадження андрагогічного підходу у процес професійної підготовки здобувачів вищої освіти. *Інноваційні наукові дослідження у сфері педагогічних та психологічних наук: матеріали Міжн. наук.-практ. конф. (м. Київ, 2–3 жовтня 2020 р.)*. Київ: Таврійський національний університет ім. В.І. Вернадського, 2020. С. 43–46
- Семенова О.Ю. Аналіз складових андрагогічної моделі організації професійної підготовки здобувачів вищої освіти. *Current trends and factors of the development of pedagogical and psychological sciences in Ukraine and EU countries: International scientific and practical conference (Lublin, 25–26 September 2020)*. Lublin, 2020. Part 2. S. 237–241.
- Семенова О.Ю. Андрогогічний підхід як чинник модернізації університетського освітнього середовища. *Пріоритетні наукові напрямки педагогіки і психології: від теорії до практики: матеріали Міжн. наук.-практ. конф. (м. Харків, 9–10 жовтня 2020 р.)*. Харків: Східноукраїнська організація «Центр педагогічних досліджень», 2020. С. 22–27.
- Семенова О.Ю. Мультимедія як дидактичний засіб реалізації андрагогічного підходу у процесі професійної підготовки здобувачів вищої освіти. *Психологія та педагогіка: Сучасні методи та інновації, досвід практичного застосування: збірник тез наукових робіт учасників Міжн. наук.-практ. конф. (м.*

Львів, 23–24 жовтня 2020 р.). Львів: ГО «Львівська педагогічна спільнота», 2020. С. 156–159.

- Семенова О.Ю. Інтерактивність навчання як специфічна ознака впровадження андрагогічного підходу у професійну підготовку 20 здобувачів вищої освіти. Гуманірний і інноваційний ракурс професійної майстерності: пошуки молодих учених: матеріали IV Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 13 листопада 2020 року). Одеса: МГУ, 2020. С. 183–185.
- Семенова Е.Ю. Проблемы подготовки соискателей высшего образования в контексте европейской политики непрерывного образования. Modernization of the educational system: world trends and national peculiarities. III International scientific conference (Kaunas, 21th February 2020). Kaunas, 2020. С. 183–187.
- Семенова О.Ю. Професійний функціонал педагога-андрагога в сфері іншомовної освіти дорослих. Актуальні питання лінгвістики та методики викладання іноземних мов: збірник матеріалів VIII Міжн. наук.-практ. конф., присвяченій пам'яті доктора педагогічних наук, професора В.Л.Скалкіна (м. Одеса, 12 квітня 2022 р.). Одеса, 2022. С. 383–390.
- Семенова О.Ю. Характеристика моделі модернізації підготовки здобувачів вищої освіти на засадах андрагогічного підходу. Благословенний Григорій Сковрода – світовий геній мудрості та гуманного духу: Збірник матеріалів Регіональної науково-практичної інтернет-конференції (м. Одеса, 3 грудня 2022 р.) / за ред. проф. Голубенко Л.М., проф. Цокур О.С., доц. Вейланде Л.В.-В. Одеса: ФОП Бондаренко М.О., 2022. С.114–117.
- Семенова Олена. Результати педагогічного експерименту з модернізації підготовки здобувачів вищої освіти на засадах андрагогічного підходу. Іноземні мови в контексті сучасного розвитку природничих та гуманітарних наук: міждисциплінарний підхід: збірник матеріалів IX Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції з питань методики викладання іноземної мови (м.Одеса, 18 травня 2023 р.). Одеса: ОНУ імені І. І. Мечникова. 2023. С. 49–52.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0107U003865, 0116U003481

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Філоненко Оксана Володимирівна

2. Oksana V. Filonenko

Кваліфікація: д. пед. н., професор, 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4453-9887

Додаткова інформація: <https://www.webofscience.com/wos/author/record/2458804>;

<https://scholar.google.com.ua/citations?user=qhWb7noAAAAJ&hl=uk&oi=ao>

Повне найменування юридичної особи: Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка

Код за ЄДРПОУ: 02125415

Місцезнаходження: вул. Шевченка, буд. 1, Кропивницький, Кропивницький р-н., 25006, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Цокур Ольга Степанівна
2. Olha S. Tsokur

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.01, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9418-0801

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Міжнародний гуманітарний університет

Код за ЄДРПОУ: 26249278

Місцезнаходження: вул. Фонтанська дорога, буд. 33, Одеса, 65009, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Біда Олена Анатоліївна
2. Olena A. Bida

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0448-0852

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II

Код за ЄДРПОУ: 22112656

Місцезнаходження: площа Кошута, буд. 6, Берегове, Берегівський р-н., 90202, Україна

Форма власності: Приватна/недержавна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бабенко Тетяна Василівна

2. Тетяна В. Бабенко

Кваліфікація: к.пед.н., доц., 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5085-2779

Додаткова інформація:

https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=im5cKRkAAAAJ&view_op=list_works&gmla=ABEO0YoieTA9Yq9a1fO_9a4KsUGrvmDNuo-

[QUYJJoCFyhqTdtpXBo3oKIBCIOqOHt7bQW6WHlc2JqzSZDQ2TRzQHAniGFvTyj9Pen8cf6p_gSg;](http://www.webofscience.com/wos/author/record/HPE-7419-2023)

<https://www.webofscience.com/wos/author/record/HPE-7419-2023>

Повне найменування юридичної особи: Центральнуукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка

Код за ЄДРПОУ: 02125415

Місцезнаходження: вул. Шевченка, буд. 1, Кропивницький, Кропивницький р-н., 25006, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Окольніча Тетяна Володимирівна

2. Tetiana V. Okolnycha

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 000-0003-3740-2495

Додаткова інформація: <https://scholar.google.com.ua/citations?user=piCbAJgAAAAJ&hl=uk;>

<https://www.webofscience.com/wos/author/record/32269113>

Повне найменування юридичної особи: Центральнуукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка

Код за ЄДРПОУ: 02125415

Місцезнаходження: вул. Шевченка, буд. 1, Кропивницький, Кропивницький р-н., 25006, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Галета Ярослав Володимирович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Галета Ярослав Володимирович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

Окольнича Тетяна Володимирівна

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна